

НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН МУЗЕЙ

София 1000, ул. Г. С. Раковски № 138, тел. 02 / 987 34 14, счетоводство 02 /987 34 14
www.nlmuseum.bg, e-mail: nlmuseum@ abv.bg

Къщи музеи: Иван Вазов, Петко и Пенчо Славейкови, П. К. Яворов, Елин Пелин – с. Байлово,
Христо Смирненски, Никола Вапцаров, Димитър Димов, Емилиян Станев – Велико Търново
Литературни кабинети: Стилиян Чилингиров, Иван Богданов, Владимир Башев

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ЛИТЕРАТУРЕН МУЗЕЙ ПРЕЗ 2017 г.

I. УСТОЙЧИВОСТ И ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ ЗА ГОДИНАТА

1. Изпълнение на мисията на Националния литературен музей съгласно изискванията на българското законодателство по издирване, съхранение, опазване и представяне на движимите и недвижимите културни ценности в областта на литературното наследство и музейното дело.
2. Подобряване на музейните услуги в експозициите, популяризиране на къщите музеи и притежанията на НЛМ; увеличаване на посещаемостта.
3. Провеждане на национални юбилейни чествания, посветени на 140 години от рождението на Елин Пелин.
4. Изпълнение на проекти в областта на музейното дело и изобразителните изкуства.
5. Предприемане на действия съгласно изискванията на Закона за държавната собственост и Правилника за прилагането му за издаване на нови актове за държавна собственост във връзка с чл. 71 от ЗДС и поддръжка на сградния фонд.

II. СЪБИРАТЕЛСКА И ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

1. **Издирвателска работа и получени дарения**
 - ✓ Във фонда на НЛМ е получен архивът на Георги Струмски.
 - ✓ Получено е дарение рядка и ценна периодика от началото на XX в. от Лалка Коракова за фонда на НЛМ и къща музей „Иван Вазов“.
 - ✓ Издирени са архивите на Донка Петрунова и Чавдар Аладжов, библиотеката на Яко Молхов. Получена е като дарение кореспонденция на писателката Златка Щерева от дъщеря ѝ д-р Лиляна Щерева.

- ✓ Къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово, получи дарение факсимиле на телеграма от Вълко Червенков до семейството на Елин Пелин (по повод кончината му).
- ✓ Започна приемане на дарение – архив, вещи и книги на писателя Петър Славински, предоставяни от неговата внучка Инес Славинска-Лазарова.
- ✓ Къща музей „Никола Вапцаров“ получи като дарение книги от Иван Пейчев, направено от дъщеря му Антоанета Пейчева-Редуей, и дарение на книгата на литературния историк и критик Петко Тотев „Бих влезал във взривна ракета“, направено от съпругата му Петрана Колева.
- ✓ Получено е дарение от книги от Красимира Семова.
- ✓ Получено е дарение на архив „Николай Цонев“ от Емил Басат.

2. Идентификация на движими културни ценности по реда на чл. 96 от Закона за културното наследство.

- ✓ Проведени са 2 заседания на Комисии по идентификация за попълване на музейните фондове с дарения за музея и книги за българската общност в консулски окръг Чикаго, САЩ.

3. Инвентаризация на музейните фондове

- ✓ Извършени са цялостни инвентаризации на къща музей „Никола Вапцаров“ и литературен кабинет „Владимир Башев“. Проведени са инвентаризации по репрезентативния метод на къща музей „Емилиян Станев“ и къща музей „Димитър Димов“.

4. Дигитализация и паспортизация на движими културни ценности

- ✓ Извършена е паспортизация на колекцията с етнографски материали на Петко Славейков в къща музей „Петко и Пенчо Славейкови“ във връзка с подготовка на изложбата *„Венец за българката. Фрагменти от етнографската колекция на семейство Славейкови“*.
- ✓ Завършена е паспортизацията на сбирката „Художествени произведения“ на НЛМ.

5. Други

- ✓ Извършени са 28 броя справки и услуги на физически и юридически лица относно наследници български писатели, носители на авторски права, предоставяне на копия от архивни материали, снимки и др.
- ✓ Извършена е научно-техническа обработка на учреденския архив на НЛМ, същият е предаден за съхранение в ДА „Архиви“.

III. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

През 2017 г. в постоянните експозиции на къщите музеи към НЛМ са посрещнати общо 29 936 посетители – безплатни посещения са 26 630 от тях. Изнесени са 145 платени беседи. Представени са общо 14 изложби на НЛМ в столицата и в страната, някои от тях многократно в различни градове.

- ✓ Във връзка с тържественото честване на 140-годишнината от рождението на Елин Пелин с целеви средства от Министерството на културата бе обновена документалната експозиция, посветена на живота и творчеството на писателя в дом-паметник „Елин Пелин“ в с. Байлово.

- ✓ Юбилейната изложба „Литература и памет“, посветена на 40-годишнината от създаването на НЛМ, гостува в Културен център „Морско казино“ – Бургас, в периода **12 януари до 14 февруари**.
- ✓ Изложбата „Литература и памет“ бе представена в „Casa Verde 1908“ – Свищов, в периода **26 февруари – 8 април**.
- ✓ В периода **7 март – 17 април** къща музей „Емилиян Станев“ към НЛМ представи в Регионалния исторически музей – Габрово, мобилната изложба „*Към всичко подхождай с любов...*“, посветена на Емилиян Станев.
- ✓ В периода **8 април – 15 септември** НЛМ гостува с изложбата „Литература и памет“ в дом-паметник „Йордан Йовков“ към Регионалния исторически музей – Добрич.
- ✓ За Нощта на музеите – **20 май**, бе обновена изложбата в дворното пространство на къща музей „Пейо К. Яворов“, посветена на поета и Лора Каравелова.
- ✓ В периода **10 – 24 май** в Народно читалище „Наука–1870 г.“ – Троян, НЛМ гостува с мобилната изложба „*Българската литература – срещи и диалози със света*“.
- ✓ По повод 120-годишнината от рождението на Иван Милев НЛМ предостави от фонда си две творби на художника за участие във временната експозиция „Посоки“ на Софийска градска художествена галерия. Изложбата гостува в Художествената галерия – Казанлък, и Художествена галерия – Стара Загора.
- ✓ В периода **26 септември – 8 октомври** в галерия „Академия“ към Националната художествена академия НЛМ представи изложбата „*Илия Петров. 70 + 1 непознати рисунки*“, която включва 70 неизвестни рисунки, скици и един автопортрет на големия български живописец. Временната експозиция бе част от културната програма на НЛМ в рамките на Европейски дни на наследството – 2017 г., и едно от събитията, придружаващи официалното откриване на учебната година на НХА.
- ✓ На **28 септември** в къща музей „Димитър Димов“ бе представена изложбата „*Хипократ и Пегас*“, създадена по повод 100-годишнината от рождението на писателя и експонирана за първи път пред Конгреса на Световната организация на лекарите писатели (UMEM).
- ✓ В периода **2 октомври – 2 ноември** НЛМ представи в Музеен комплекс – Банско, изложбата „*Ний сме достойни лаври да берем*“, посветена на войните 1912 – 1918 г.
- ✓ В периода **18 октомври – 30 ноември** НЛМ представи в Регионална библиотека „Петко Р. Славейков“ – Велико Търново, мобилната изложба „*И ний сме дали нещо на света*“, посветена на живота и делото на големия ни възрожденец по случай 190 години от рождението му.
- ✓ В периода **26 октомври – 30 ноември** НЛМ представи в Общински исторически музей – Кнежа, мобилната изложба „*Почит към Пенчо Славейков*“.
- ✓ На **25 октомври** с изложбата „*Винаги с папионка: Непознатият Дамян Калфов*“ в Централно фоайе на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ НЛМ отбеляза 130-годишнината от рождението на Дамян Калфов.
- ✓ На **16 ноември** по повод 190-годишнината от рождението на Петко Славейков в къща музей „Петко и Пенчо Славейкови“ НЛМ представи изложбата „*Венец за българката. Фрагменти от етнографската колекция на семейство Славейкови*“.

- ✓ На **21 декември** в Националната галерия НЛМ откри изложбата „Художникът среща писателя“ по спечелен проект за частично финансиране от Министерството на културата. Проявата бе по повод българското Председателство на Съвета на Европейския съюз.
- **Гостуващи изложби в НЛМ**
- ✓ В рамките на Европейските дни на наследството 2017 г. в двора на къща музей „Пейо К. Яворов“ бе аранжирана изложба с рисунки на лауреатите от Националния конкурс „Вълшебният свят на Ангел Каралийчев – 2017 г.“ на Националния дворец на децата.

VI. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ. ОРГАНИЗАЦИЯ И УЧАСТИЯ В КОНФЕРЕНЦИИ

През 2017 г. музейните специалисти от НЛМ са публикували 14 научни и научно-популярни разработки в различни издания:

Д-р Радка Пенчева. „Шинел без пагони“ – роман на Стилиян Чилингиров за руската емиграция в България след 1917 г. – В: Библиотеката на ХХІ век. Практики, комуникации, ефективност. Сборник с доклади от Национална конференция с международно участие, 8 – 9 септември 2016 г., гр. Шумен. РБ „Стилиян Чилингиров“, 2017 г., с. 195 – 203.

Д-р Радка Пенчева. Участието на Емилиян Станев в Общонародния комитет за възстановяването на Велико Търново. – Великотърновски клон на Съюза на учените в България. Дни на науката 2016 г. – В: Сборник с доклади от научните форуми на СУБ – Велико Търново, 2017 г., с. 74 – 78.

Д-р Радка Пенчева. Съюзът на писателите от провинцията. История на сдружението. – В: Литературен бюлетин. Издание на НОЛИ „Формула 6“, бр. 3, май 2017 г., с. 3.

Д-р Радка Пенчева. Петко Росен за Йордан Йовков. – В: сб. „Добруджа“. Добрич, бр. 31, 2016 г., с. 210 – 218.

Д-р Радка Пенчева. Естетика на ереста. Елин Пелин и Емилиян Станев – два художествени погледа върху дуализма. – В: в. „Словото днес“, бр. 23, 29.06.2017 г., с. 1 – 11.

Д-р Радка Пенчева. Юбилейна конференция за Емилиян Станев. – В: сп. „Български език и литература“, LIX, кн. 4, 2017 г., с. 385 – 386.

Д-р Радка Пенчева. „Емилиян Станев“ – различният музей. – В: в. „Аз-Буки“, бр. 30, 27 юли – 2 август 2017 г., с. 23.

Д-р Радка Пенчева. Емилиян Станев и киното. – В: сп. „Български език и литература“, кн. 5, 2017 г., с. 574 – 577.

Д-р Радка Пенчева. Мотиви в творчеството на Дамян Калфов. – В: Liternet, бр. 11, 2017 г. (на адрес: https://litenet.bg/publish9/r_pencheva/damian-kalfov.htm).

Здравка Никовска, Милена Катошева, Донка Билярска. Етнографската сбирка на Петко Славейков. – В: сп. „Будител“, април-юни 2017 г., с. 70 – 76.

Катя Зографова. Мара Белчева – „Неразделната“. – В: сп. „Биограф“, бр. 3, 2017 г.

Катя Зографова. Съба Вазова – стожерът на Вазовия род. – В: сп. „Везни“, бр. 2, 2017 г.

Катя Зографова. Посмъртният образ на Никола Вапцаров в прочита на Иван Пейчев. – В: сп. „Везни“, бр. 3, 2017 г.

Милена Катошева. За някои дарения в къща музей „Димитър Димов“ – Национален литературен музей. – В: Юбилеен сборник на СУ (под печат).

• **Участия и организация на конференции**

През 2017 г. музейните експерти на НЛМ са участвали с 11 доклада и 2 презентации в различни форуми, кръгли маси и семинари, организирани от Министерство на културата и други музеи, научни институти и университети в страната.

- ✓ През април 2017 г. във Велико Търново се проведе Национална научна конференция „Емилиян Станев – традиции и модерност“ по повод 110 години от рождението на писателя. Д-р Радка Пенчева, главен уредник на къщата музей „Емилиян Станев“, участва с доклад на тема „*Емилиян Станев според дневника на Петър Динев*“, Катя Зографова, главен уредник на къщата музей „Никола Вапцаров“, участва с доклад на тема: „*Женските образи в творчеството на Емилиян Станев в магическия код на природата*“,
- ✓ Участие на Катя Зографова в организацията и модерирването на Кръгла маса „*Приносите на Вазовия род*“ на 8 юли 2017 г. в Сопот.
- ✓ На 25 октомври 2017 г. с научна конференция и изложба под наслов „*Винаги с папийонка: Непознатият Дамян Калфов*“, бе отбелязана 130-годишнината от рождението на Дамян Калфов. Честването се организира от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, НЛМ и проф. Александър Георгиев, внук на писателя. Конференцията се проведе в Заседателна зала на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Участие с доклади взеха музейните специалисти от НЛМ: Катя Зографова с доклад на тема: „*Трансграничните сюжети на Дамян Калфов и устойчивият му българановски дух*“, и д-р Радка Пенчева с доклад на тема: „*Мотиви в творчеството на Дамян Калфов*“.
- ✓ Участие на Соня Кирицова, ръководител отдел „Експозиции“, с доклад на тема „*Експозициите в къщите музеи към Националния литературен музей. Специфики, предизвикателства, перспективи*“ в Национална работна среща: „Добри практики: „Иновативни форми за опазване и представяне на културното наследство“, Силистра, 27 – 29 септември 2017 г.

- ✓ Участие на Дора Цветанова, уредник в къща музей „Иван Вазов“, с доклад на тема: *„Възможно ли е и как се постига приятелство между музеите и медиите“* в Пета национална среща „Съхраняване на националната идентичност и музеите в България като част от устойчивото развитие“, Пловдив, 11 – 13 октомври 2017 г.
- ✓ Участие на Атанас Коев, уредник на къща музей „Емилиян Станев“, с доклад на тема: *„Участието на Петко Р. Славейков в Освободителната война“* в „Библиотеки, четене, комуникации“ във Велико Търново.
- ✓ Национална научна конференция по повод 140 години от рождението на Елин Пелин в СУ „Св. Климент Охридски“, 30 ноември – 1 декември. Катя Зографова участва с доклад на тема *„Образът на Св. Георги в „Под манастирската лоза“ на Елин Пелин в контекста на християнската култура и българската литература“*, д-р Радка Пенчева с доклад на тема: *„Емилиян Станев и Елин Пелин. Два художествени погледа върху дуализма“*.
- ✓ Участие на д-р Радка Пенчева с доклад на тема *„Моето име ще пребъде в българската литература. Неизвестни документи за Асен Разцветников“* по повод годишнина от рождението на Асен Разцветников във Велико Търново през октомври.
- **Участие в обучения**
- ✓ Участие на Милена Катошева, уредник в НЛМ, в обучението *„Разширяване на достъпа до културно наследство. Работа с публики“*, организирано от Министерство на културата и РИМ – Велико Търново. 26 – 28 април 2017 г., Велико Търново.
- ✓ Участие на Катя Зографова и Милена Катошева в конференцията *„Европейският музей. Музеите на Хърватия“*, организирана от Посолството на Хърватия, градски музей „Вараждин“, „Фондация за култура 199“. 30 май 2017 г., Дом на Европа, София.
- ✓ Участие на Милена Катошева и Ивелина Велинова, художник в НЛМ, в V-а среща *„Кръг с децата“* – обучение, свързано с работата на музеите с деца. 23 – 25 юни 2017 г., Габрово.

V. СЪБИТИЯ, ИНИЦИАТИВИ, ЧЕСТВАНИЯ. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

За 2017 г. са проведени общо **51 събития** – инициативи, литературни вечери и четения, премиери на книги и др. Всяко от тях е популяризирано и отразено в медийното пространство благодарение на традиционните партньори на НЛМ – БНТ и БНР, други частни медии, редица регионални телевизии и радиа, електронни сайтове за изкуство, литература и култура, периодичния печат.

- ✓ На **14 януари** НЛМ организира благотворителна инициатива в помощ на пострадалите ни сънародници от с. Хитрино под егидата на Министерство на културата с безплатен вход и програма в къщите музеи. Инициативата продължи и след 18 ч. с включването на музея в *„Нощта на четенето“*. В къща музей „Петко и

Пенчо Славейкови“ Деян Енев, Теодора Димова, Асен Сираков, Георги Константинов, Надя Попова, Бойко Беленски и Анжела Димчева раздаваха автографи на почитатели, а средствата от продажбата на книгите им постъпиха като дарения за Хитрино. Участие взеха и представители на клуба на поетите журналисти – Славимир Генчев, Иглика Горанова, Михаил Григоров и Димитър Дженов. В къща музей „Иван Вазов“ поети студенти от СУ „Св. Климент Охридски“ и поетите журналисти Любен Лачански, Спасиана Кирилова, Станислава Пирчева-Ава, Татяна Явашева, Боряна Желева, Татяна Атанасова посрещнаха посетителите с литературно четене на стихотворения на Патриарха на българската литература, стихове на любими поети от ХХ в. и свои собствени творби. В къща музей „Никола Вапцаров“ бе организирана поетическа вечер под наслов „*Братството на поетите: Никола Вапцаров – Иван Пейчев*“ и премиера на книга с избрани стихове на Иван Пейчев „*Искам си родината!*“, съставена от Марияна Фъркова. Бе прожектиран филмът „*Един невероятен гладиатор*“ на режисьора Александър Донеv, по сценарий на Марияна Фъркова. В продължението на вечерта – „*Нощта на четенето*“ – Мая Вапцарова представи специално дешифрирани записки на брата на Никола Вапцаров и неин баща Борис. Участници в събитието бяха още Петър и Светла Пейчеви, Христо Ганов, Александър Донеv и неговия екип, Гергана Рачева от издателство „Прозорец“, млади поети, представители на военноморското офицерство, литературни историци. Събраната общо сума от 745 лв. бе преведена по сметката на община Хитрино.

- ✓ На **25 януари** Националният литературен музей стартира дарителска кампания за събиране на книги за българските неделни училища в консулски окръг Чикаго, САЩ. Кампанията продължи до юли, когато книгите бяха изпратени.
- ✓ На **9 февруари** в къща музей „Иван Вазов“ се състоя премиера на „*Любовта е златен сън*“ – издание на ИК „Персей“, събрало интимни писма и любовна лирика на Патриарха на българската литература. На гостите на събитието бяха показани снимки на Евгения Марс, сватбената фотография на Иван Вазов с Атина Болярска, негови ръкописи, писма, шаржове и вещи.
- ✓ На **28 февруари** се навършиха 110 години от рождението на Емилиян Станев. Къщата музей „Емилиян Станев“ при НЛМ отбеляза годишнината с културна и образователна програма от 23 февруари до 7 март. На 23 февруари в Градската библиотека в Горна Оряховица и на 28 февруари от в Ритуалната зала на гр. Елена главният уредник на къщата музей „Емилиян Станев“ д-р Радка Пенчева представи творческото дело на писателя, а в Исторически музей – Габрово, бе представена документалната изложба „*Към всичко подхождай с любов*“. На 1 март в Изложбената зала на Велико Търново в чест на рождението на писателя прозвуча концерт на Йосиф Радионов, Ангел Станков и Зорница Радинова. Програмата във всеки град бе придружена с прожекция на документалния филм „*Вечните ловни полета*“, посветен на Емилиян Станев.
- ✓ На **2 март**, в навечерието на Националния празник на Република България, в къща музей „Иван Вазов“ се проведе Вазово утро с рецитал на ученици. Същия ден от 18 ч. домът на народния поет отвори врати за всички желаещи да чуят произведения, посветени на родината, от Вазов, както и от други класици на българската

литература и от съвременни творци. В събитието взеха участие поети и литератори: Иван Цанев, Яница Радева, Александър Христов, Владимир Полеганов, Йордан Ефтимов, Цветанка Еленкова, Екатерина Григорова. За гостите бе подготвена витрина, посветена на „Епопея на забравените“, първото издание на „Под игото“, както и спомените на Съба Вазова. Модератор на събитието бе д-р Кристина Йорданова, литературен критик и преподавател по съвременна българска литература в СУ „Св. Климент Охридски“.

- ✓ На **13 март** студентския литературен кръг „*Поезия и памет*“ организира поетическо четене в литературен кабинет „Владимир Башев“.
- ✓ На **23 април** НЛМ се включи в отбелязването на 95-годишнината от рождението на Радой Ралин с поднасяне на цветя на паметника му.
- ✓ На **27 април** в къща музей „Иван Вазов“ бе организирана среща разговор с писателката Емилия Дворянова за романа ѝ „*При входа на морето*“ с водеща Кристина Йорданова.
- ✓ **18 май** – Международният ден на музеите, бе отбелязан от НЛМ с безплатен вход във всички къщи музеи към него.
- ✓ На **20 май** по повод Европейската нощ на музеите НЛМ организира литературно четене на съвременни поети в двора на къща музей „Пейо К. Яворов“ с участието на актрисата Майа Динева, поети журналисти и членове на студентския кръг „Поезия и памет“. След 21 ч. рециталът продължи в литературния кабинет „Владимир Башев“. В къща музей „Иван Вазов“ бяха показани оригинали на малко познати снимки от семейния албум на Вазов и семейството му, а в къща музей „Никола Й. Вапцаров“ – оригинални ръкописни тетрадки и бележници на поета, с прожекция на филма на Мая Вапцарова „*Епоха*“.
- ✓ В периода **22 – 25 май** се осъществи безплатна културно-образователна филмова програма „*Литературната класика – на екрана*“ съвместно с филмотечно кино „Одеон“ (с прожекции на филми по класически български литературни творби: „Тютюн“, „Ян Бибиян“, Крадецът на праскови“ и лекции за тях на изтъкнати литературни изследователи).
- ✓ По повод **24 май** – Деня на славянската писменост и на българската наука и култура, в къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово, се проведе литературна дискусия на тема „*Любовта в творчеството на Елин Пелин*“.
- ✓ На **24 юни** във връзка със 140-годишнина на Елин Пелин в зала 1 на община Горна Малина се проведе литературна дискусия „*Памет за Елин Пелин*“. Лектори бяха проф. Симеон Янев, проф. П. Стефанов, д-р Панко Анчев и писателят Георги Велев. След дискусията литераторите посетиха обновената експозиция в дом-паметника и къщата музей на Елин Пелин в с. Байлово.
- ✓ На **7 юли** по повод 167-годишнината от рождението на Иван Вазов НЛМ организира честване пред паметника на Иван Вазов с поетически рецитал и поднасяне на цветя и венци. Гости на събитието бяха лауреатът на Националната литературна награда „Иван Вазов“ за 2010 г. Георги Константинов, кметът на Сопот и директорът на къща музей „Иван Вазов“ – Сопот.
- ✓ На **15 юли** в с. Байлово се проведе тържествено честване на 140-годишнината от рождението на Елин Пелин. Специални гости на събитието бяха президентът на

Република България Румен Радев и заместник-министърът на културата Румен Димитров. Директорът на НЛМ Атанас Капралов представи пред официалните лица и жителите и гостите на село Байлово обновената документална експозиция в дом-паметник „Елин Пелин“, реализирана с финансовата подкрепа на Министерство на културата.

- ✓ На **18 юли** под мотото „*Недовършени неща*“ в литературен кабинет „Владимир Башев“ се състоя среща с певица и композитора Тодор Трайчев. Същия ден се проведе поход по места, свързани с живота и творчеството на Елин Пелин, по повод 140-годишнината на писателя, с участието на къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово.
- ✓ На **24 юли** НЛМ съвместно със Съюза на българските писатели организира поетическо четене „*Чака ме светът*“, посветено на 75-годишнината от разстрела на Никола Вапцаров. Да почетат паметта на поета при скулптурата „Работникът поет“, дело на Николай Владов-Шмиргела, в градинката зад Националната художествена галерия се събраха много писатели и граждани.
- ✓ На **16 септември** в рамките на традиционните Европейски дни на наследството – 2017 г., НЛМ организира Детско фолклорно утро в двора на къща музей „Пейо К. Яворов“, съвместно с Националния дворец на децата. Програмата включваше илюстриране на приказки и оцветяване на български народни шевици по готов шаблон. Участие взе и Детско-юношески фолклорен ансамбъл „Изворче“ към Националния дворец на децата.
- ✓ На **19 септември** в рамките на традиционните Европейски дни на наследството – 2017 г. НЛМ организира паметна вечер под наслов „*Посветено на класиците*“ в двора на къща музей „Пейо К. Яворов“. Известни наши съвременни писатели – Недялко Йорданов, Георги Константинов, Теодора Димова, Ивайло Диманов, Бойко Ламбовски, Деян Енев, Иван Есенски, Димитър Милов – прочетоха свои творби, посветени на патроните на къщите музеи в структурата на НЛМ. В събитието взеха участие още Михаил Белчев и Славимир Генчев.
- ✓ На **22 септември** НЛМ отбеляза 96 години от смъртта на Иван Вазов, като организира поклонение в памет на големия български творец. На гроба бе отслужена панихида в присъствието на сродници на Иван Вазов и граждани.
- ✓ На **28 септември** къща музей „Димитър Димов“ отново отвори врати за посетители. НЛМ организира вечер, посветена на известни български интелектуалци с медицинско образование от Възраждането до наши дни. В събитието взеха участие съвременни български творци, както и писатели лекари, лауреати на Националния литературен конкурс „Димитър Димов“.
- ✓ На **19 октомври** бе официално отворена за посетители обновената къща музей „Пейо К. Яворов“. В тържеството взеха участие директорът на НЛМ Атанас Капралов, председателят на Съюза на българските писатели Боян Ангелов, проф. Валери Стефанов, Явора Стоилова, сродница на поета, кметът на район „Средец“ Мария Ачкова, цигуларят Йосиф Радионов и актьорът Янко Лозанов. Присъстваха представители на Министерство на културата, Столична община, Община Чирпан, Тодор Иванов – председател на Фондация „Яворов“, и др. Журналистката Светослава Рудолф огласи публично писмо от Инициативния комитет за

възстановяване на паметника на Лора Каравелова в Централния гробищен парк – София.

- ✓ На **31 октомври**, в навечерието на Деня на будителите, в къща музей „Петко и Пенчо Славейкови“ НЛМ организира литературно-музикална вечер „*Живите – те нека бдят*“ с участието на творци, носители на Славейковата награда за поезия. Сред тях бяха поетите Петър Чухов (2005, 2013, 2016), Пламен Киров (2005), Владо Любенов (2011), Иван С. Вълев (2017) и др. Водеща бе журналистката Райна Дамяни, свои стихове рецитираха и поетесите Катя Кремзер и Анжела Димчева, а поетът с китара Славимир Генчев изпълни песни по свои текстове.
- ✓ Денят на народните будители **1 ноември** бе отбелязан заедно от екипите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и НЛМ. Двете институции положиха цветя и венци пред паметника на св. Паисий Хилендарски в София.
- ✓ На **16 ноември** по повод 190-годишнината от рождението на Петко Славейков в къща музей „Петко и Пенчо Славейкови“ НЛМ представи изложбата „*Венец за българката*“. В откриването взеха участие доц. д-р Катя Станева, преподавател по българска възрожденска литература в СУ „Св. Климент Охридски“, доц. д-р Анни Кирилова от ИЕФЕМ – БАН, етнограф, изследовател на българската фолклорна традиция, и проф. дин. Лизбет Любенова от Института за исторически изследвания към БАН. Свое стихотворение, посветено на Петко Славейков, рецитира Иван Есенски. Режисьорът Сергей Комитски представи сцена от своя пиеса, посветена на Петко Славейков. В откриването участваха и възпитаници на Детско-юношеския фолклорен ансамбъл „Изворче“ към Националния дворец на децата.
- ✓ На **20 ноември** на тържествена церемонията в литературен кабинет „Владимир Башев“ бе връчена Националната литературна награда, присъждана за издадена стихосбирка на млад автор до 32 години. Наградата взе младият поет Росен Карамфилов – за стихосбирката „Церебрална поезия“ (ИК „Жанет 45“). Журито бе в състав: председател Георги Константинов и членове – Надя Попова, Михаил Белчев, Валентина Радинска, Атанас Капралов и д-р Мариана Кирова. Росен Карамфилов получи грамота от НЛМ, а Национален дарителски фонд „13 века България“ връчи парична награда и графиката „Разнообразие“ от Иван Матеев.
- ✓ На **22 ноември** в къща музей „Димитър Димов“ се проведе среща разговор с ученици от XII кл. на Девета френска езикова гимназия „Алфонс дьо Ламартин“ – София, на тема „*Френската лексика в романа „Тютюн*“. Специален гост бе проф. д-р Димитър Веселинов от СУ „Св. Климент Охридски“ – автор на единственото по рода си лингвокултурологично изследване на влиянието на френския език, литература и култура върху творчеството на Димитър Димов. Прозвуча гласът на писателя от запис, предоставен на музея от неговия внук Лило Петров, с когото учениците имаха възможността да се запознаят. Любопитни материали от архива на музея, свързани с изучаването от Димитър Димов на френски език, книги на френски или от френски автори, част от богатата писателска библиотека бяха показани от уредника Милена Катошева. Учениците участваха в интересна образователна игра, свързана с френската лексика в романа „Тютюн“.
- ✓ На **7 декември** в къща музей „Никола Вапцаров“ – София, се проведе литературната вечер „*За него – Живота...*“, посветена на 108-годишнината от рождението на поета.

В залите на музея посетителите разгледаха камерна изложба с най-ценните дарения, постъпили през последните години. Със свои творби, посветени на Вапцаров, във вечерта участваха поетите Георги Константинов, Надежда Захаријева, Петър Анастасов, Петър Велчев, Минчо Минчев, Пламен Антоу, Георги Киров. Шедьовърът „История“ на Вапцаров прозвуча на езика хинди в изпълнение на проф. В. Кришна, преподавател по индуистика в СУ „Св. Климент Охридски“. Катя Зографова представи книгата „Бих влезнал във взривна ракета“ на литературния критик и историк Петко Тотев, а директорът на НЛМ връчи почетни грамоти на дарителите на Вапцаровия музей.

- ✓ На **12 декември** в Българския културен център в София (ул. „Веслец“ 13) изявиени български поети участваха в литературната вечер, посветена на Пейо К. Яворов. Събитието бе организирано от НЛМ като част от инициативите на музея по повод 140-годишнината от рождението на поета. Свои стихове, вдъхновени от емблематични Яворови творби, прочетоха Виолета Христова, Боян Ангелов, Георги Константинов, Павлина Павлова, Катя Кремзер, Славимир Генчев. Участие взеха още Надежда Захаријева, Атанас Капралов, Ивайло Диманов, Георги Н. Киров, Димитър Милоу, Пламен Киров, Анжела Димчева.
- ✓ На **19 декември** уредникът на къща музей „Димитър Димов“ участва в коледно тържество с ученици от Девета френска езикова гимназия във Френския културен институт с тематично занимание, свързано с Димитър Димов и неговото творчество.

VI. ПОДДРЪЖКА НА МАТЕРИАЛНАТА БАЗА, СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ

- ✓ След извършени ремонтни дейности от собственика на имота, къща музей „Пейо К. Яворов“ отново отвори врати за посетители.
- ✓ Съставен бе Акт за публична държавна собственост на къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово. Предприети са действия по актуване и на други имоти, собствени и предоставени за управление на музея.
- ✓ Извършени бяха консервационно-реставрационни дейности по хидроизолация на северния и източния зид и основите на къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово, с отпуснати целеви средства от Министерството на културата.
- ✓ Извършен бе текущ ремонт на къща музей „Димитър Димов“, която отвори отново врати за посещения.
- ✓ Извършени бяха текущи ремонтни дейности и подобрения в отдел „Фондове и литературно наследство“.
- ✓ Извършен бе текущ ремонт по отоплителната инсталация на къща музей „Иван Вазов“.

VII. ПРОЕКТИ И ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- **Спечелени проекти.**

- ✓ „Художникът среща писателя. Фрагменти от колекцията на Националния литературен музей“ – представителна временна експозиция по обявена сесия на Министерство на културата за частично финансиране на изложби и прояви, които да се реализират във връзка с Председателството на България на Съвета на ЕС.
- ✓ Спечелен издателски проект по конкурсна сесия на „Помощ за книгата“ 2017 г. – публикуване на сборника с доклади от Националната научна конференция „Емилиян Станев – традиции и модерност“, проведена по повод 110-годишнината на писателя – къща музей „Ем. Станев“ към НЛМ.

- **Разработени и подадени, но не получили финансиране проекти.**

„Памет. Български поети от втората половина на XX век“ по Направление 1: „Творческа София“, Програма б: „Нематериално културно наследство и културни традиции на столицата“ на Столична програма „Култура“.

- **Други**

- ✓ НЛМ взе участие в конкурса „Национален преглед на музейния плакат – Смолян 2017“.
- ✓ Изготвено бе мотивирано предложение за включване на къща музей „Елин Пелин“ – с. Байлово в списъка на 100-те национални туристически обекта.

VIII. ДАРЕНИЯ

- ✓ Фонд „13 века България“ дари 400 лв. и графиката „Разнообразие“ от Иван Матеев за връчване на Националната литературна награда „Владимир Башев“.

IX. БЮДЖЕТ

Националният литературен музей е юридическо лице, второстепенен разпоредител с бюджет към Министерство на културата – Държавна дейност 739 „Музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с национален и регионален характер“.

Получените и разходвани средства от Националния литературен музей за 2017 г. са както следва:

ПОКАЗАТЕЛ	СУМА, лева
УТВЪРДЕН БЮДЖЕТ	398 758
ПРИХОДИ	388 929
Получена субсидия от Министерство на културата	358 789
Реализирани собствени приходи за 2017 г. от дейности и наеми на музея	29 740
Дарения	400

РАЗХОДИ	388 289
за издръжка на музея, в т.ч.	76 995
<ul style="list-style-type: none"> • реализация на изложба „Художникът среща писателя“ • обновяване на документалната експозиция в дом-паметник „Елин Пелин“, с. Байлово • консервационно-реставрационни дейности по къща музей на Елин Пелин, с. Байлово 	6 000 4 875 35 173
заплати, ДМС, СБКО, др. възнаграждения, суми за извънтрудови правоотношения и задължителни осигурителни вноски от работодателя	274 967
заплатени общински данъци и такси	1034

Съгласно Закона за счетоводството и Счетоводната политика на музея са извършвани счетоводни анализи, инвентаризации, актуализации на план/отчет в рамките на стандартната издръжка (бюджет) и реализираните собствени приходи на музея.

ДИРЕКТОР:

Атанас Капралов